

10. Der er jo Sogne med saa faa Husstande, at det netop af den Grund praktisk talt vil være næsten umuligt for en Frimenighed et faa Adgang til Brugen af Kirken. Men jeg indser godt, at det vil have sine Vanskeligheder at indrømme Frimenighederne Lempelser, som Valgmenighederne ikke har.

Jeg har lejlighedsvis hørt fremsat Ønske om, at Menighedsraadene burde have afgørende, i hvert Fald en ret afgørende, Indflydelse paa Brugen af Kirkerne i Almindelighed. At indrømme Menighedsraadet en saadan Indflydelse paa Frimenighedens Brug af Kirken, naar denne Brug ikke ellers træder hindrende i Vejen for Sognemenighedens Brug af samme, tror jeg vil være uheldigt. Et tilfældigt Flertal i Menighedsraadet vil derved let blive i Stand til at gøre Lovens Betydning illusorisk; Mindretallets Ret til, om jeg saa maa sige, at være her, kunde derved let komme i Fare til stor Skade for en god Udvikling af vore kirkelige Forhold i det hele taget. Men som Helhed betragtet tror jeg, at den højtærede Minister har været særdeles heldig med Affattelsen af Lovforslagets Enkeltheder, saa jeg kan paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til en let, velvillig og hurtig Gang gennem Tinget.

H. C. Hansen: Det Lovforslag, som her ligger paa Tingets Bord, og som af de foregaaende Talere saavel som af den højtærede Minister er anbefalet til hurtig Fremme, vil jeg ledsage med den samme Anbefaling. Det er jo saaledes, at naar der foregaar en Udvikling i Befolkningen, maa Lovgivningsmagten søge at bistaa denne Udvikling ved at give den Rammer, saaledes at Lovgivningsmagten ikke kommer til at staa som en Hemske, men staa i lige Linie med Udviklingen. Jeg tror, at dette gælder her mere end saa mange andre Steder, idet det kirkelige Liv netop i høj Grad trænger til Forstaaelse overfor den Udvikling, som det undergaar. Naar vi har fulgt den Udvikling, som er foregaaet gennem Tiderne med Hensyn til Valgmenigheds- og Frimenighedsbevægelserne i deres Helhed, kan vi ikke lade være at lægge Mærke til, at dersom Lovgivningsmagten havde stillet sig lidt mere forstaaende overfor disse Bevægelser, var der ikke gaaet saa meget i Stykker, som Tilfældet til Tider har været. Og naar der nu tilsigtes her gennem dette Lovforslag at give Frimenighederne den samme Ret, som Valgmenighederne har,

til Brug af Kirkerne, da mener jeg, at det er et Krav, som der er god Baggrund for i den Udvikling, som er foregaaet i Befolkningen. Det er jo saaledes, og har været saaledes, at Sognepræsterne ikke altid har den bedste Forstaaelse af Frimenighederne; de stiller sig vrangvilligt overfor at overlade Kirkerne til Frimenighedernes Brug. Derfor er det en stor Ulempe, at Frimenighedsfolkene skal gaa hen til Præsten og faa Tilladelse; der opstaar der let et Misforhold og plejes et Misforhold, som maa skaffes af Vejen, og det tilsigtes jo her ved dette Lovforslag. Derfor vil jeg gerne være med til ligesom den foregaaende Taler at ønske dette Lovforslag en let og hurtig Behandling her i Tinget. Forholdene har udviklet sig saaledes, at hvor der er oprettet Frimenigheder og Valgmenigheder, har der ogsaa blomstret et kirkeligt Liv under de mest frie Former til stor Velsignelse — i hvert Fald saa vidt jeg kan se — for dem, der har sluttet sig til disse Menigheder. Derfor maa vi her fra Rigsdagens Side stille os saaledes, at vi ikke staa som en Hindring for denne gode Udvikling. Med disse faa Ord skal jeg anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling her i dette høje Ting.

J. Oskar Andersen: Naar man tilfældig er Kirkehistoriker, samtidig med at man er valgt til Ordfører for sit Parti ved et saadant Lovforslags Behandling som det, der her foreligger for Tinget, kan man jo ikke undgaa at tænke paa, hvordan Rigsdagen i det hele taget ned gennem Tiderne siden Grundlovens Givelse har beskæftiget sig med den kirkelige Lovgivning. Og man kan ikke nægte, at i det store og hele har Rigsdagen en gammel Gæld til Kirken, som endnu staa ubetalt tilbage, og som man uvilkaarlig kommer til at tænke paa, nemlig Opfyldelsen af Grundlovsparagraffen om Kirkens Forfatning. Man kan heller ikke undlade at tænke paa, at man flere Gange i den senere Tid paa de kirkelige Omraader er gaaet Kirken saa nær som vel muligt. Jeg tænker paa det økonomiske Omraade paa Tilbedelsen og paa saadanne Bestemmelser som Arvefæstebestemmelserne. Imidlertid har der til Tider været en Luftning indenfor den danske Rigsdag, som tydede paa, at de Spørgsmaal, som er vitale Grundspørgsmaal for Folkekirken, virkelig igen begyndte at tiltrække sig Opmærksomheden. Jeg tænker særlig paa den Tid, da J. C. Christensens Menighedsraadslov gennemførtes, og da man nedsatte det kirkelige